

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 07.01.2026
Sayı : 1587

10/3582

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yapısal bir sorun haline gelen, gelir eşitsizliğinin ve yoksulluğun en belirgin yansıması olarak toplumun her kesimini derinden etkileyen işsizliğin; özelde gençler ve kadınlar arasında önemli boyuta ulaşan geniş tanımlı işsizliğin nedenlerinin belirlenmesi ve çözüm yollarının tüm yönleriyle ortaya konulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Ulaş KARASU
Sivas Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de yapısal bir sorun haline gelen, ekonomik krizin, gelir eşitsizliğinin ve yoksulluğun en belirgin yansıması olarak toplumun her kesimini etkileyen işsizlik sorunu, her geçen gün büyümektedir.

Üretimden kopan, krizle derinleşen ekonomik yapının bir sonucu olan işsizlik, yalnızca ekonomik bir gösterge değil, toplumsal huzur, refah ve güvenliğin temelini sarsan bir sorun haline gelmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Kasım 2025 Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçları ile DİSK-AR tarafından hazırlanan İşsizlik ve İstihdamın Görünümü Raporu (Aralık 2025), Türkiye'de işsizlik sorununun dar tanımlı göstergelerle gizlendiğini, buna karşın geniş tanımlı işsizliğin tarihsel düzeylere ulaştığını ortaya koymaktadır.

Resmi verilere göre mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı yüzde 8,6 olarak açıklanmış olsa da, geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 29,1'e yükselmiştir. DİSK-AR hesaplamalarına göre Kasım 2025 itibarıyla geniş tanımlı işsiz sayısı ülkemizde 11 milyon 890 bin kişiye ulaşmıştır. Bu sayı son iki yılda 3,2 milyon, son bir yılda ise 396 bin kişi artmıştır.

Geniş tanımlı işsizliğin artışında zamana bağlı eksik istihdam, ümitsiz işsizler ve potansiyel işgücü başlıca belirleyici unsurlar haline gelmiştir. Haftalık 40 saatten az çalışan ve daha fazla çalışmak isteyen 3,6 milyon kişi bulunmaktadır; çalışmaya hazır olduğu halde iş bulamayan kişi sayısı 5,2 milyona ulaşmaktadır.

İşsizlik, kadınlar ve gençler açısından çok daha yakıcı bir sorun halini almıştır. Geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 38,9 gibi son derece yüksek bir düzeye çıkmıştır. Gençlerde dar tanımlı işsizlik oranı yüzde 15,4, genç kadınlarda ise yüzde 24,4 olarak gerçekleşmiştir. Bu veriler, kadınların ve gençlerin istihdama erişimde yapısal engellerle karşı karşıya olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

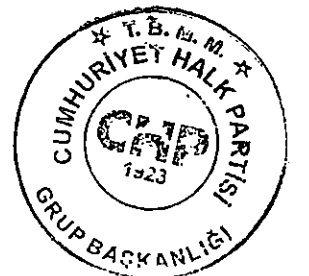
Öte yandan sosyal devlet ilkesinin en temel araçlarından biri olan işsizlik sigortası sistemi işlevsiz hale gelmiştir. Kasım 2025 itibarıyla her 10 işsizden 8'i işsizlik ödeneğinden yararlanamamakta, 2,6 milyon işsiz işsizlik ödeneğinden tamamen yoksun kalmaktadır. İşsizlik Sigortası Fonu'nun amacı dışında kullanılması, işsizleri korumasız bırakmaktadır.

Tüm bunların yanında ülkemizde açlık ve yoksulluk da derinleşmektedir. Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ), "Açlık ve Yoksulluk Sınırı" araştırmasının Aralık 2025 sonuçları bu durumu ortaya sermektedir. Araştırmaya göre, 4 kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarını ifade eden açlık sınırı 2025 yılı Aralık ayında 30 bin 143 lira 75 kuruşa yükselmiştir. Gıda harcamasının yanı sıra giyim, konut, ulaşım, eğitim ve sağlık gibi zorunlu ihtiyaçların da dahil edildiği yoksulluk sınırı ise 98 bin 188 lira 11 kuruşa ulaşmıştır. 2026 yılı için asgari ücretin 28 bin 75 lira olması dikkate alındığında, 4 kişilik bir ailenin sadece mutfak masrafını ifade eden açlık sınırının 2 bin 68 lira altında kaldığı görülmektedir. Asgari ücret, bir işçinin ailesiyle birlikte insanca yaşayabileceği bir geçim ücreti olarak ele alınması gerekirken mevcut seviyenin yalnızca barınma, ulaşım ve sağlık gibi zorunlu giderleri değil, sağlıklı beslenme maliyetini bile karşılamaktan uzak olduğu ortadadır.

Gelinen noktada asgari ücret derinleşen yoksulluğa çare olamamakta, milyonlarca yurttaşımız eksik istihdam, güvencesizlik ve umutsuzluk içinde yaşam mücadelesi vermektedir.

Bu nedenle, işsizliğin nedenlerinin belirlenmesi, özellikle kadın ve genç işsizliğinin yapısal boyutlarının ve işsizlik sigortası sisteminin işlevsizliğinin tüm yönleriyle ele alınması, geniş tanımlı işsizliğin ulaştığı boyutlarının ortaya konulması, İşsizlik Sigortası Fonu'nun kullanım biçiminin ve işsizlerin neden bu haktan yararlanamadığının araştırılması ve alınması gereken acil önlemlerin ortaya konulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1587 Sayılı meclis - Aras

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
A. D. M. Şerif ÖMRİKULLU	Diyarbakır	
Turan Taskın ÖZER	İstanbul	
Şüleyman Bolbül	Aydın	
Semra DİNGER	Ankara Mv.	
Hicmet Talim Halkı	İsparta Mv.	
Burim Kerem	Aydın	
Veli Akbaba	Mahmudiye Mv.	
Seadet Muhsin	Hatay Mv.	
Mehmet Altın	Kars Mv.	
Ayhan Yılmaz	Ankara	
Adnan BEKER	Ankara	
Töker Arç	Bolu	
Özgür Etem İNCE	Ardahan Mv.	
Orhan Siner	Adana Mv.	
Mehmet Tahsin	Çorum Mv.	
Kadim Durmaz	Tokat Mv.	
Rahmi Asım TÜRELİ	İzmir Mv.	
Zeynel Emre	İstanbul Mv.	
Tahir ÖZCAN	ÖZCE Mv.	
Hasan ÖZTÜRK	Gariye Mv.	
Deniz YAVUZ YILMAZ	Zonguldak Mv.	
Asu KAYA	Osmaniye Mv.	
Seyma Öks Derici	Muğla Mv.	
Eden Aslan	İzmir Mv.	

